Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 18 december 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2011/7/EU – Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner – Artikel 3.1 och 3.3 a – Ränta vid sen betalning – Artikel 6.1 och 6.2 – Ersättning för indrivningskostnader – Villkor – Nationell lagstiftning i vilken det föreskrivs en invändning om kvittning av ömsesidiga fordringar med retroaktiv verkan – Samtidigt upphörande av fordringarna till den del som motsvarar den lägre fordran – Verkningar på räntan och på ersättningen”

I mål C-481/24,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Distriktsdomstolen för Warszawa stad, Polen) genom beslut av den 26 juni 2024, som inkom till domstolen den 10 juli 2024, i målet

E. sp.j.

mot

C. sp. z o.o.,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden I. Jarukaitis, domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på fjärde avdelningen, samt domarna M. Condinanzi, N. Jääskinen och R. Frendo (referent),

generaladvokat: D. Spielmann,

justitiesekreterare: handläggaren M. Siekierzyńska,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 maj 2025,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– C. sp. z o.o., genom P. Wróblewska, adwokat,

* Rättegångsspråk: polska.

– Polens regering, genom B. Majczyna, E. Buczkowska och D. Lutostańska, samtliga i egenskap av ombud,

– Belgiens regering, genom S. Baeyens och P. Cottin, båda i egenskap av ombud,

– Tysklands regering, genom J. Möller, M. Hellmann, R. Kanitz och J. Simon, samtliga i egenskap av ombud,

– Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman och C.S. Schillemans, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom D. Milanowska och M. Owsiany-Hornung, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 1 augusti 2025 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.1 och 3.3 a samt av artikel 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EUT L 48, 2011, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan bolaget E. sp.j. och bolaget C. sp. z o.o. angående en vägran att betala som grundas på en invändning om kvittning av deras ömsesidiga fordringar med retroaktiv verkan.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 I skälen 3 och 12 i direktiv 2011/7 anges följande:

”(3) Många betalningar vid handelstransaktioner mellan ekonomiska aktörer eller mellan ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter görs senare än vad som parterna enats om i avtalet eller i standardavtalsvillkoren. … Dessa sena betalningar inverkar negativt på företagens likviditet och komplicerar deras ekonomiska förvaltning. Det påverkar också deras konkurrenskraft och lönsamhet när borgenären behöver extern finansiering på grund av sena betalningar. …

…

(12) Sen betalning är ett avtalsbrott som har blivit ekonomiskt intressant för gäldenärer i de flesta medlemsstater genom att räntan vid sen betalning är låg eller obefintlig och/eller indrivningsförfarandena långsamma. …”

4 I artikel 1.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Syftet med detta direktiv är att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens … konkurrenskraft.”

5 Artikel 2 i samma direktiv har följande lydelse:

”I detta direktiv avses med

1. *handelstransaktioner*: transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning,

…

4. *sen betalning*: betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning och där de villkor som fastställts i artikel 3.1 … har uppfyllts,

5. *ränta vid sen betalning*: lagstadgad ränta vid sen betalning eller ränta till en räntesats som är avtalad mellan företag …,

…

8. *förfallet belopp*: det kapitalbelopp som skulle ha betalts inom den avtalsenliga eller lagstadgade betalningstiden, inbegripet tillämpliga skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning,

…”

6 I artikel 3 i direktiv 2011/7 föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, vid handelstransaktioner mellan företag, är berättigad till ränta vid sen betalning utan att det krävs en påminnelse om följande villkor är uppfyllda:

a) Borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter.

b) Borgenären har inte mottagit det förfallna beloppet i tid, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

…

3. Om villkoren i punkt 1 är uppfyllda ska medlemsstaterna säkerställa

a) att borgenären är berättigad till ränta vid sen betalning från dagen efter den förfallodag eller den betalningsperiod som fastställs i avtalet,

…

5. Medlemsstaterna ska se till att den betalningsperiod som fastställs i avtalet inte överstiger 60 kalenderdagar, om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet och under förutsättning att det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären …”

7 Artikel 6.1 och 6.2 i direktivet har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner i enlighet med artikel 3 …, har rätt till minst ett fast belopp om 40 [euro] av gäldenären.

2. Medlemsstaterna ska se till att det fasta belopp som avses i punkt 1 är betalbart utan att det krävs en påminnelse och [att det fungerar] som ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader.”

Polsk rätt

Civillagen

8 Ustawa – kodeks cywilny (civillagen) av den 23 april 1964 (Dz. U. 1964, position 93), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad civillagen) föreskrivs följande i artikel 498:

”1. I ett förhållande där två personer samtidigt är gäldenärer och borgenärer till varandra, får var och en av dem kvitta sina fordringar om föremålet för fordringarna är pengar eller varor av samma beskaffenhet och båda fordringarna är förfallna till betalning och kan drivas in vid domstol eller annan statlig myndighet.

2. Kvittningen innebär att fordringarna avräknas mot varandra till den del som motsvarar den lägre fordran.”

9 I 499 § i civillagen anges följande:

”Kvittning görs genom en invändning till motparten. Invändningen ska ha retroaktiv verkan från den tidpunkt då kvittningen blev möjlig.”

Lagen om orimliga förseningar

10 Artikel 1 i ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (lag om bekämpande av orimliga förseningar vid handelstransaktioner) av den 8 mars 2013 (Dz. U. 2013, position 403), varigenom direktiv 2011/7 införlivades med polsk rätt, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad lagen om orimliga förseningar), har följande lydelse:

”I denna lag definieras borgenärens särskilda rättigheter och gäldenärens skyldigheter i fråga om betalningsfrister vid handelstransaktioner, följderna av att dessa skyldigheter inte fullgörs och förfarandet i fall av orimligt dröjsmål vid genomförandet av penningprestationerna.”

11 I artikel 4 i den lagen föreskrivs följande:

”I denna lag avses med

…

3) lagstadgad ränta vid förseningar i handelstransaktioner:

…

b) … ränta till ett belopp som motsvarar referensräntan för Polens centralbank plus tio procentenheter,

…”

12 I artikel 7.1 i nämnda lag föreskrivs följande:

”Med undantag för transaktioner där gäldenären är en offentlig myndighet har borgenärer som är parter i handelstransaktioner, utan att det krävs ett betalningsföreläggande och såvida inte parterna har avtalat om en högre räntesats vid sen betalning, rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning för perioden mellan den dag då beloppet förfaller till betalning till dess att betalning sker, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

1) borgenären har fullgjort sina skyldigheter,

2) borgenären har inte erhållit betalning inom den i avtalet angivna fristen.

…”

13 I artikel 10.1 i samma lag föreskrivs följande:

”Från och med den dag då borgenären förvärvar den rätt till ränta som avses i artikel 7.1 … har borgenären rätt att utan anmodan av gäldenären erhålla ersättning för indrivningskostnader som omräknat motsvarar

1) 40 euro – i den mån värdet av kontantprestationen inte överstiger 5 000 polska zloty [(PLN) (cirka 1175 euro)],

2) 70 euro – i den mån värdet av kontantprestationen överstiger 5 000 [PLN (cirka 1 175 euro)], men understiger 50 000 [PLN (cirka 11 750 euro)],

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

14 Bolaget E. har tio fordringar på bolaget C., motsvarande utförandet av transporttjänster vilka har gett upphov till utfärdandet av fakturor, i vilka det föreskrivs betalningsfrister som löpte ut mellan februari och september 2022.

15 Eftersom bolaget C. inte betalade dessa fakturor inom de utsatta fristerna, väckte bolaget E. talan om betalning vid Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Distriktsdomstolen för Warszawa stad, Polen), som är den hänskjutande domstolen i målet vid EU-domstolen.

16 Bolaget E. yrkade betalning av ett belopp om 26 715,60 PLN (cirka 6 280 euro), avseende det totala beloppet av de fordringar som följde av nämnda fakturor, jämte ränta, i enlighet med artikel 7.1 i lagen om orimliga förseningar, beräknad på grundval av de belopp som förfallit till betalning för varje utestående fordran, till den räntesats som följer av artikel 4 led 3 b i samma lag, samt ett belopp om 1 997,29 PLN (cirka 470 euro) som ersättning för indrivningskostnader, i enlighet med artikel 10 i nämnda lag, på grund av sen betalning av var och en av dessa fordringar.

17 Bolaget C. yrkade att talan skulle ogillas. Bolaget C. har uppgett att det har betalat ett belopp på 1 697,40 PLN (cirka 400 euro) till bolaget E. och att det, genom inlaga av den 2 september 2022, har framställt en invändning om kvittning, i den mening som avses i artiklarna 498 och 499 i civillagen, gällande ett belopp om 25 018,20 PLN (cirka 5 880 euro). Bolaget C. anser att det på så sätt har betalat ett belopp om totalt 26 715,60 PLN (cirka 6 280 euro) och att dess skuld därför har upphört.

18 Invändningen om kvittning grundade sig på en skadeståndsfordran som bolaget C. hade mot bolaget E. på grund av att de varor som bolaget C hade anförtrott bolaget E. hade förstörts under en transport som utfördes av bolaget E. Betalningsfristen för denna fordran, vilken bolaget C. hade fastställt i en formell underrättelse av den 15 februari 2022, löpte ut den 7 mars 2022.

19 Den hänskjutande domstolen har förklarat att även om invändningen om kvittning endast avsåg de belopp som i första hand skulle betalas av vart och ett av de berörda bolagen, har bolaget C. gjort gällande att bolaget E., på grund av den retroaktiva verkan som en sådan invändning har enligt artikel 499 i civillagen, från och med den 7 mars 2022 förlorade rätten att kräva ränta och ersättning i enlighet med artikel 7.1 respektive artikel 10.1 i lagen om orimliga förseningar. Endast en av bolaget E.:s tio fordringar uppstod före detta datum.

20 Vidare har bolaget E. inte nekat till ansvar för den skada som bolaget C. har gjort gällande, utan har bestridit själva verkan av invändningen om kvittning samt skadans storlek. Den hänskjutande domstolen har förtydligat att den del av skadan som inte omfattas av invändningen om kvittning är föremål för ett annat förfarande som är anhängigt vid den domstolen.

21 Den hänskjutande domstolen anser att frågan i det nationella målet är vilken inverkan den retroaktiva verkan som artikel 499 i civillagen tillskriver invändningar om kvittning har på de rättigheter som följer av lagen om orimliga förseningar.

22 Den hänskjutande domstolen har angett att den bestämmelsen inför en rättslig fiktion om att invändningen om kvittning har retroaktiv verkan från den tidpunkt då kvittning blev möjlig, det vill säga när den fordran som den som framställer invändningen om kvittning har förföll till betalning på grund av att betalningsfristen löpte ut. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att denna retroaktiva verkan skulle kunna stå i strid med artikel 3.1 och 3.3 a samt artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2011/7.

23 I detta hänseende har den hänskjutande domstolen påpekat, för det första, att en sådan retroaktiv verkan medför att rätten att kräva inte bara ränta, utan även ersättning för indrivningskostnader, går förlorad. Även om indrivningskostnaderna kan avse flera fordringar och således förfalla till betalning flera gånger, kan fordringarna utsläckas genom en enda ömsesidig fordran för vilken indrivningskostnaderna endast kan förfalla till betalning en enda gång. En sådan situation skulle kunna vara till nackdel för en av borgenärerna.

24 För det andra har den hänskjutande domstolen påpekat att de fordringar som avses i direktiv 2011/7 på grund av sin avtalsrättsliga karaktär ger upphov till högre ränta än andra fordringar, såsom bolaget C.:s skadeståndsfordran, som kan åberopas till stöd för en invändning om kvittning.

25 För det tredje har den hänskjutande domstolen angett att kvittning är en mekanism som är känd i flera nationella rättsordningar, i vilka dess särdrag sannolikt definieras på olika sätt, bland annat vad gäller en eventuell retroaktiv verkan och följderna för rätten att kräva sådan ränta vid sen betalning och sådan minimiersättning som föreskrivs i de nationella bestämmelser som införlivar direktiv 2011/7. Förekomsten av sådana skillnader skulle strida mot ”harmoniseringsprincipen”.

26 För det fjärde har den hänskjutande domstolen angett att när en invändning om kvittning inges efter utgången av betalningsfristen för de fordringar som den person som avses i invändningen har, så kan denna person redan ha vidtagit åtgärder för att driva in dessa fordringar, utan att känna till att en invändning skulle komma att ske därefter, vilket hindrar vederbörande från att få ersättning för indrivningskostnaderna.

27 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (Distriktsdomstolen för Warszawa stad) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artikel 3.1 och 3.3 a samt artikel 6.1 och 6.2 i [direktiv 2011/7] tolkas så, att de utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken lagstadgad ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader inte ska tillerkännas en borgenär när gäldenären, efter utgången av den i avtalet föreskrivna betalningsfristen, har tillgodosett borgenärens fordran genom kvittning som enligt lag har retroaktiv verkan från den tidpunkt då kvittningen blev möjlig?”

Prövning av tolkningsfrågan

28 Den hänskjutande domstolen har ställt sin enda fråga för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 och 3.3 a samt artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att de utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken lagstadgad ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader inte ska tillerkännas en borgenär när gäldenären har betalat det förfallna beloppet genom en invändning om kvittning, som emellertid ingetts efter utgången av den avtalsenliga betalningsfristen, på grund av den retroaktiva verkan som denna invändning har från den tidpunkt då kvittning blev möjlig.

29 Enligt fast rättspraxis ska, vid tolkningen av en unionsbestämmelse, inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se dom av den 17 november 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punkt 12, och dom av den 30 april 2025, Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main (Export av kontanta medel till Ryssland), C-246/24, EU:C:2025:295, punkt 18 och där angiven rättspraxis).

30 I förevarande fall erinrar domstolen, vad gäller lydelsen av de bestämmelser avseende vilka tolkning har begärts, om att medlemsstaterna enligt artikel 3.1 i direktiv 2011/7 ska säkerställa att borgenären, vid handelstransaktioner mellan företag, är berättigad till ränta vid sen betalning utan att det krävs en påminnelse, under förutsättning att borgenären har fullgjort sina skyldigheter och att borgenären inte har mottagit det förfallna beloppet i tid, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

31 Enligt artikel 3.3 a i det direktivet har borgenären, om dessa villkor är uppfyllda, rätt till sådan ränta från dagen efter den förfallodag eller den betalningsperiod som fastställs i avtalet.

32 I artikel 6.1 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner mellan företag i enlighet med artikel 3 i direktivet, har rätt till minst ett fast belopp om 40 euro av gäldenären. Genom artikel 6.2 åläggs medlemsstaterna att se till att detta fasta belopp är betalbart utan att det krävs en påminnelse till gäldenären och att det fungerar som ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader.

33 Sådan ränta vid sen betalning och sådan rätt till ett minsta fast belopp som föreskrivs i direktiv 2011/7 blir således automatiskt utkrävbara vid utgången av den betalningsfrist som föreskrivs i artikel 3.3–3.5 i det direktivet, förutsatt att villkoren i artikel 3.1 är uppfyllda (dom av den 4 maj 2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, punkt 25 och där angiven rättspraxis).

34 Domstolen konstaterar emellertid att det inte framgår av ordalydelsen i de bestämmelser som avses i punkterna 30–32 ovan att de reglerar de förutsättningar under vilka fordringar som motsvarar nämnda ränta och fasta belopp i förekommande fall kan upphöra, bland annat på grund av att huvudfordran som ligger till grund för dem liksom i det nationella målet har upphört.

35 Denna bokstavstolkning vinner stöd i det sammanhang i vilket dessa bestämmelser ingår. I direktiv 2011/7 föreskrivs visserligen att borgenärens rätt till nämnda ränta och fasta belopp uppstår med anledning av en ”sen betalning”. Som framgår av definitionen i artikel 2 led 4 i direktiv 2011/7, jämförd med artikel 3.1 i samma direktiv, avser detta begrepp betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning, om borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter och inte har mottagit det förfallna beloppet i tid, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

36 Vidare definieras begreppet ”förfallet belopp”, som återfinns i artikel 3.1 i direktiv 2011/7, i artikel 2 led 8 i direktivet på så sätt att det avser det kapitalbelopp som skulle ha betalats inom den avtalsenliga eller lagstadgade betalningsfristen, inbegripet tillämpliga skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor.

37 Varken dessa definitioner eller begreppet ”ränta vid sen betalning” i artikel 2 led 5 eller, för övrigt, någon annan bestämmelse i direktivet anger emellertid under vilka förutsättningar fordringar som motsvarar nämnda ränta och fasta belopp i förekommande fall kan upphöra.

38 Den tolkning som domstolen redogjort för i punkt 34 ovan vinner även stöd i syftet med direktiv 2011/7. Syftet med direktivet är nämligen, enligt artikel 1.1 i direktivet, att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens, särskilt de små och medelstora företagens, konkurrenskraft.

39 Det framgår i detta avseende av skäl 3 i direktivet att sena betalningar inverkar negativt på företagens likviditet, komplicerar deras ekonomiska förvaltning och påverkar deras konkurrenskraft och lönsamhet. Enligt skäl 12 i direktivet kan sen betalning vara ekonomiskt intressant för gäldenärer om det inte medför betalning av tillräckligt hög ränta.

40 Domstolen har således slagit fast att det huvudsakliga syftet med direktiv 2011/7 är att avskräcka från sena betalningar och att skydda borgenärer mot sena betalningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 december 2022, X (Leverans av medicinsk utrustning), C-419/21, EU:C:2022:948, punkt 26).

41 Det framgår emellertid även av rättspraxis att direktiv 2011/7, för att uppnå det mål som avses i artikel 1.1 i direktivet, inte innebär en fullständig harmonisering av samtliga bestämmelser om sen betalning vid handelstransaktioner (dom av den 20 oktober 2022, A (Ingen indrivning av ränta vid sen betalning), C-406/21, EU:C:2022:816, punkterna 51 och 52 samt där angiven rättspraxis).

42 Direktivet anger i själva verket endast några regler på området, däribland regler om ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader (dom av den 20 oktober 2022, A (Ingen indrivning av ränta vid sen betalning), C-406/21, EU:C:2022:816, punkt 53 och där angiven rättspraxis).

43 Av dessa omständigheter följer, så som generaladvokaten också påpekade i punkterna 39 och 40 i sitt förslag till avgörande, att syftet med direktiv 2011/7 inte är att fastställa en allmän, rättslig ram för avtalsförpliktelser, utan endast att föreskriva vissa specifika regler som ska integreras i medlemsstaternas nationella rättsordningar på områdena för civil- och handelsrätt.

44 Så som generaladvokaten påpekade i punkt 45 i sitt förslag till avgörande står det följaktligen medlemsstaterna fritt att reglera de mekanismer för upphörande av sådana fordringar som motsvarar sådan ränta vid sen betalning och det fasta belopp som föreskrivs i direktiv 2011/7, såsom en kvittningsmekanism, dock under förutsättning att de inte står i strid med de mål som eftersträvas med det direktivet och att de inte fråntar direktivet dess ändamålsenliga verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 december 2016, Nemec, C-256/15, EU:C:2016:954, punkt 49 och där angiven rättspraxis).

45 I förevarande fall anser den hänskjutande domstolen att den retroaktiva verkan som en invändning om kvittning automatiskt har med stöd av nationell rätt skulle kunna vara oförenlig med direktiv 2011/7, enligt vilket det krävs att borgenären ges rätt att kräva ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader när betalningen av fordran har skett efter det att den avtalsenliga fristen har löpt ut.

46 Eftersom ömsesidiga fordringar inte upphör den dag då invändningen om kvittning görs, utan vid den tidigare tidpunkt då kvittning blev möjlig enligt artikel 499 i civillagen, så kan de inte ge upphov till någon rätt till ränta vid sen betalning från och med den dag då de upphör.

47 Eftersom en invändning om kvittning med retroaktiv verkan inte medför att någon rätt till sådan ränta går förlorad, utan leder till att denna rätt anses aldrig ha existerat, så har det föga betydelse att fordringar som är föremål för kvittning vid sen betalning skulle ha kunnat ge upphov till ränta beräknad enligt olika räntesatser beroende på de berörda fordringarnas rättsliga eller avtalsrättsliga natur eller skadeståndskaraktär.

48 När det gäller den omständigheten att en borgenär som är mottagare av en invändning om kvittning med retroaktiv verkan inte har rätt till ersättning för indrivningskostnader, erinrar domstolen om att direktiv 2011/7, bland annat genom bestämmelserna i dess artikel 6.1 och 6.2, visserligen inte endast syftar till att motverka sena betalningar, genom att förhindra att sena betalningar blir ekonomiskt intressanta för gäldenären, på grund av att denne i en sådan situation faktureras låga eller inga räntor över huvud taget, utan också till att effektivt skydda borgenären mot sådana förseningar genom att tillförsäkra denne en så fullständig ersättning som möjligt för de indrivningskostnader som denne har haft (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 oktober 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

49 Det framgår emellertid av artikel 6.1 i direktivet att rätten till det minsta fasta belopp som föreskrivs i denna bestämmelse uppkommer på samma villkor som de som föreskrivs i artikel 3 för att ränta vid sen betalning ska börja löpa. En rätt till ett sådant fast belopp kan således inte uppstå om det inte föreligger någon rätt till sådan ränta.

50 Det är riktigt att en borgenär som inte erhåller betalning inom den föreskrivna fristen skulle kunna vidta åtgärder för att driva in sin fordran och därmed bära vissa kostnader som vederbörande inte kan få ersättning för till följd av den retroaktiva verkan av invändningen om kvittning. Alla normalt upplysta näringsidkare-borgenärer måste emellertid överväga möjligheten att en sådan kvittning görs så snart de samtidigt blir gäldenärer och fordringsägare till en annan näringsidkare.

51 I förevarande fall hade, såsom framgår av punkterna 14 och 18 ovan, betalningsfristen för skadeståndsfordran, vilken bolaget C. hade fastställt i sin formella underrättelse av den 15 februari 2022, löpt ut den 7 mars 2022, medan de tio fordringar som bolaget E. hade gentemot bolaget C. härrörde från fakturor med betalningsfrister som löpte ut mellan februari och september 2022. Under sådana omständigheter, och med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, var möjligheten att bolaget C. skulle framställa en invändning om kvittning helt förutsebar vad gäller de av bolaget E:s fordringar som uppstod efter den 7 mars 2022.

52 Så som den nederländska regeringen har anfört skulle syftena med direktiv 2011/7 däremot inte iakttas om eventuella räntor och indrivningskostnader, som uppkommit innan avräkning blev möjlig enligt de relevanta nationella bestämmelserna, inte längre skulle betalas till den berörda parten på grund av att det har skett en kvittning.

53 I ett sådant fall ska borgenären åtnjuta de rättigheter som föreskrivs i det direktivet och följaktligen erhålla ränta vid sen betalning på det utestående kapitalbeloppet fram till den dag då kvittning blir möjlig, liksom ersättning för indrivningskostnader som uppkommit fram till den dagen.

54 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 3.1 och 3.3 a samt artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att de inte utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken lagstadgad ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader inte ska tillerkännas en borgenär när gäldenären har betalat det förfallna beloppet genom en invändning om kvittning, som emellertid ingetts efter utgången av den avtalsenliga betalningsfristen, på grund av den retroaktiva verkan som denna invändning har från den tidpunkt då kvittning blev möjlig.

Rättegångskostnader

55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 3.1 och 3.3 a samt artikel 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

ska tolkas så,

att de inte utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken lagstadgad ränta vid sen betalning och ersättning för indrivningskostnader inte ska tillerkännas en borgenär när gäldenären har betalat det förfallna beloppet genom en invändning om kvittning, som emellertid ingetts efter utgången av den avtalsenliga betalningsfristen, på grund av den retroaktiva verkan som denna invändning har från den tidpunkt då kvittning blev möjlig.

Underskrifter